

CGP

DOĞRU YOL

**Prof. Dr. TURHAN FEYZİOĞLU'nun
TELEVİZYON KONUŞMASI**

**İKTİSADİ KALKINMA
BÜTÜN YURTTAŞLARA SOSYAL GÜVENLİK
CUMHURİYETİN SAVUNUCUSU:CGP
ÜLKEDEN HUZUR, ASAYİŞ, GÜVEN
MİLLİ BERABERLİK**

ATATÜRKÇÜ YOL

**Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun
Televizyon Konuşması**

- **İktisadî Kalkınma**
- **Bütün Yurttaşlara Sosyal Güvenlik**
- **Cumhuriyetin Savunucusu: CGP**
- **Ülkede Huzur, Asâyiş, Güven**
- **Millî Beraberlik**

03 SA 8243 (12)

Ayyıldız Matbaası A. Ş. Ankara — 1977

CGP GENEL BAŞKANI Prof. Dr. TURHAN FEYZİOĞLU'NUN TEVİZYON KONUŞMASI

SORU: Sayın Feyzioğlu, birçok parti liderleri, Türkiye'nin sorunlarına, kalkınma dâvasına dair görüşlerini Televizyon'da açıkladılar. Bugünkü durumla ilgili olarak, karamsar ve iyimser tablolar çizenler oldu. Cumhuriyetçi Güven Partisi'nin bu konulardaki görüşlerini ve Türkiye'nin sorunlarına hangi açıdan baktığını açıklar mısınız?

FEYZİOĞLU: Cumhuriyetçi Güven Partisi'nin özelliğini bilirsiniz. Cumhuriyetçi Güven Partisi, aka ak, karaya kara diyen, gerçekleri olduğu gibi görmeye ve göstermeye çalışan bir siyasî partidir.

Demagojiyi, mübalağayı (yeni deyiimiyle abartmayı) meslek haline getirmiş olanlar vardır. Gerçeğe aykırı sözler söylemeyi politikada geçer akçe sayanlar vardır. Cumhuriyetçi Güven Partisi, iktidarda partizanlık yapmayan, muhalefette yıkıcılığa sapma-

yan, gerçekleri olduğu gibi söylemeye önem veren, ciddi ve seviyeli bir siyasî kuruluştur. Bu sebeple, ekonomik ve sosyal sorunlarımız üzerinde, Cumhuriyetçi Güven Partisi'nin görüşlerini açıklarken, bu temel ilkelerimize sâdik kalarak, herşeyi olduğu gibi söylemeye çalışacağım.

Ne herşeyi kapkara, kapkaranlık gösteren tablolar, ne de herşeyi toz-pembe göstermeye çalışan tablolar çizmekle, Türkiye'nin sorunlarına çözüm bulmak mümkün olduğuna inanmıyorum. Başta ifade ettiğim, aka ak, karaya kara demek ilkemize sâdik kalarak, gerçekleri ifade edeceğim. Biliyorum ki politikada, abartmalardan, öfkeli suçlamalardan, hırslı karalamalardan, cilâlı ve parlak vaâdlerden hoşlananlar vardır. Ama biz inanıyoruz ki, Türk milleti, çok büyük çoğunluğuyla gerçeklerin olduğu gibi söylenmesinden yanadır. Türk milleti gerçeklerin olduğu gibi söylenmesine, ciddiyetle ve seviyeli şekilde tartışılmasına susamıştır, bunun özlemini çekmektedir. Türk milleti, sağ duyusuyla, boş vaâdi gerçek sözden, eğriyi doğrudan, yıkıcı propagandayı yapıcı hizmetten ayırabilecek bir noktadadır.

Yıllardan beri, Üniversite öğretim üyesi olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak ve hükûmet üyesi olarak Türkiye'nin kalkınma sorunlarını çok yakından izledim. Birinci kalkınma plânının ha-

zırlıklarına katıldım. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı'nı, Millet Meclisi'ne hükûmet adına sundum ve Millet Meclisi'nde savundum. İkinci, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânlarını, uygulamışlarını, partim iktidar-da olarak veya muhalefette olarak çok yakından izlemeye çalıştım.

Bir gerçeği açıkça ifade etmek isterim. Türkiye, Cumhuriyet dönemi'nde, devamlı surette kalkınmıştır. Cumhuriyet döneminde, gelip geçen bütün hükûmetler, Türkiye'yi belli bir noktadan almışlar, daha ileri bir noktaya götürmeye çalışmışlardır ve daha ileri bir noktaya götürmüşlerdir. Memleketimizde kalkınmanın, bir Sultan Hamit devrinde, bir de son iki yılda gerçekleştiğini söylemek, buna benzer iddialar ileri sürmek, gerçeklere taban tabana zıd düşer. Türkiye Cumhuriyeti, baştan başa bir kalkınma dönemidir. Bu kalkınmanın biraz daha yavaş olduğu, biraz daha hızlı olduğu; tarım şartlarına bağlı olarak, hava şartlarına bağlı olarak, Türkiye'nin yıllık kalkınma hızının biraz daha büyük, biraz daha küçük olduğu yıllar vardır.

Fakat kalkınma devamlı olmuştur. Denebilir ki, plânlı dönemde, Türkiye'nin kalkınma hızı, daha önceki dönemlere kıyasla biraz daha büyümüştür. Rakamlar bunu açıkça ortaya koymaktadır. Biz, Cumhuriyet'e, Cumhuriyet döneminin hizmetlerine saygı-

lıyız. Gelip geçmiş ve bu memlekete hizmet etmiş bütün insanların hizmetlerine saygılıyız, milletimizin sağ duyusuna ve gerçeklere saygılıyız. Bunun için, kalkınmanın sadece belli bir dönemde olduğunu ve o dönem dışında Türkiye'nin hep geri gittiğini veya yerinde saydığını iddia etmek mümkün olmadığı inancındayız. Bunu rakamlarla ortaya koymaya çalışacağım.

Bir gerçeği daha ifade etmek isterim, Türkiye, kalkınması bakımından başka ülkelerle kıyaslanırken, hareket noktamızın çok gerilerde olduğunu hatırlamak lâzımdır. Türkiye çok düşük bir noktadan, çok geri bir noktadan kalkınmasına başlamıştır.

Benim gibi Cumhuriyet'le beraber dünyaya gelmiş olan kuşağın mensupları çok iyi hatırlarlar ki, değil köylerimizde, değil ilçelerimizde, büyükçe sayılan şehirlerimizde bile elektriğin bulunmadığı günlerden geliyor Türkiye!.. Köylümüzün, işçimizin, hattâ silâh altındaki erlerimizin üstlerinin başlarının yama içinde bulunduğu günleri ben hatırlarım. Bırakınız köylerimizi, ilçe merkezlerimize, hattâ bazı il merkezlerimize tekerlekli aracın girememiş olduğu günleri hatırlarım. İğneden ipliğe, sofradaki tabaktan kahve fincanına, çividen pencere camına, —kazmanın, küreğin sapı ağaçtan kesilip yapılıyordu— fakat onun ucuna takılan çelik parçasına varıncaya kadar, bir

metre bezden bir kilo şekere ve bir torba çimentoya kadar, bütün sanayi mamullerinin, yurt dışından ithal edildiği, Türkiye’de imâl edilmediği günleri hatırlarız.

“Üç beyaz” adı verilen un, şeker ve kaput bezinin Türkiye’nin başlıca meselesi olduğu günleri hatırlarız. Bu günlerden geliyor Türkiye!.. Türkiye bu günleri çok geride bırakmıştır. Hiçbir sanayi mamulünün Türkiye’de yapılmadığı ve herşeyin dışardan geldiği bir Türkiye yerine, bugün önemli miktarda sanayi mamulleri ihraç edebilen bir Türkiye vardır ve bu Türkiye, bütün Cumhuriyet döneminin çabalarının sonucu olarak vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti Ankara’da kurulduğunda, Ankara’nın eski bir binasının birkaç odasına sığınmış olan Millî Eğitim Bakanlığı’nın emrinde, sadece birkaç okul ve bir avuç öğretmen vardı.

Şimdi, Cumhuriyet döneminin kalkınma seyrini ve bunun devamlılığını gösterme bakımından bazı rakamlar ve bazı tablolar sunmak istiyorum. Eğitimden başlayalım. Cumhuriyet ilân edildiğinde, Türkiye’nin bütün liselerinde 1241 lise öğrencisi vardı. Dokuzuncu, onuncu, onbirinci sınıflarda, 1241 lise öğrencisi!.. Bütün Türkiye’de!.. Bugün bir tek ilimizde, bir tek büyükçe ilçemizde bundan daha fazla lise öğrencisi var.

İsterseniz ilkokullardan başlayalım ve eğitimdeki büyümeyi rakamlarla görelim:

Bütün Türkiye’de ilkokul sayısı:

1923	4.894
1945	14.010
1976	42.000

İlkokullarda öğrenci sayısı:

1923	336.000
1945	1.357.000
1976	5.512.000

Ortaokul sayısı:

1923	72
1945	252
1970	1.846
1975	2.639

Ortaokul öğrenci sayısı:

1923	5.900
1945	65.000
1970	810.000
1975	996.000

Genel lise sayısı:

1923	23
1945	68
1970	518
1975	777

**Orta Dereceli Meslekî Teknik Öğretim Kurum-
ları:**

Öğrenci sayısı:

1923	6.500
1945	54.000
1970	244.000
1975	302.300

Yüksek Öğretim'de öğrenci sayısı:

1923	2.900
1945	19.000
1970	73.000
1975	232.000

Yay-Kur'da 84.000

1923 de 3 binin altında, 1975 de (Yay-Kur'la bir-
likte) 300 binin üstünde yüksek öğretim öğrencisi!..
Bu rakamlar ilerleyen Türkiye'nin işaretleridir.

Cumhuriyet ilân edildiğinde nüfusumuz 10 milyon civarında idi ve bu nüfusun sadece onda biri okuma yazma biliyordu. Bugün yalnız ilkokul çağında, okuyan 6 milyona yakın çocuğumuz var.

Sağlık hizmetleri alanında elimizde 1923 rakamları yok. Cumhuriyetin beşinci yılına, 1927'ye ait rakamlar var.

Doktor sayısı:

1927	1.059
1945	1.900
1970	13.000
1976	20.938

Hemşire, Diplomalı Ebe:

1927	477
1945	1.215
1970	20.100
1976	23.454

Hastanelerde Yatak Sayısı:

1927	3.300
1945	13.000
1970	72.000
1976	103.000

Bazı Üretim Rakamları:

Şeker Üretimi:

1923	—	
1930	13.000	Ton
1945	89.000	„
1970	500.000	„
1976	1.000.000	„

Çimento Üretimi:

1923	—	
1930	57.000	Ton
1945	288.000	„
1970	6.300.000	„
1976	12.360.000	„

Çimento'da resmî hedefler, (1973 de yürürlüğe koyduğumuz III. Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre):

1977	14.000.000	Ton
1982	21.000.000	„
1987	31.000.000	„

Elektrik Enerjisi:

1923	—	
1945	0,5	milyar kilovat saat
1973	12,361	„ „ „
1976	18,170	„ „ „

1976 elektrik üretimi, 1945 dekinin 36 mislidir.
1973'de, yürürlüğe konan III. Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre, **elektrikte resmî hedefler:**

1977	20,5 milyar kilovat saat
1982	35,4 „ „ „
1987	59,5 „ „ „
1987 hedefi	1945 dekinin 120 mislidir.

Aynı misâlleri, kâğıt üretiminden, alüminyumdan, çeşitli sektörlerden vermek mümkündür. Birinci Kalkınma Plânı'nı yaptığımız sırada, Türkiye'nin traktör ihtiyacını hesaphıyorduk. Bütün Türkiye'ye, o tarihte, ne kadar traktör yeter diye düşünüyorduk. O günkü rakamların ne kadar geride kaldığını geçen yılın üretim rakamları gösteriyor. Geçen yıl Türkiye'de 36 bin traktör üretildi. 33 bin'den fazla traktör ithal edildi. Piyasaya 70 bin traktör bir yılda arz edildiği halde, Türkiye'de traktör sıkıntısı giderilemedi ve traktör fiyatlarını sabit tutmak mümkün olamadı. 70 bin traktör, Türkiye'nin bir yıllık ihtiyacını karşılamıyor. Halbuki, plânlı döneme geçtiğimiz yakın tarihlerde bile, Türkiye'nin toplam ihtiyacı bu rakamın altında görünüyordu. 1962'de Türkiye'de, bazı parçaları yerli olmak üzere 2 bin 500 civarında traktör yapılabiliyordu. Bugün 36 bin traktör imâl edilen bir Türkiye vardır.

Pulluk demirinin, sapan demirinin yapılamadığı, demir ve çeliğin hep dışardan getirildiği Türkiye yerine, bugün 3 demir-çelik ağır endüstrisine sahip Türkiye vardır. Karabük çalışıyor, Ereğli çalışıyor, Iskenderun çalışıyor.

Bir kimse kalkıp da, Türkiye'de ağır sanayi, falan yerde atılan bir demir-çelik tesisinin temel atma töreniyle başladı derse, bu söz gerçeğe uygun düşmez. Dördüncü Demir-Çelik Sanayii'nin temelinin atılması fevkalâde önemlidir. Bunu heyecanla hep istedik. Dördüncü Demir-Çeliği Beşinci Demir-Çelik takip edecektir, Altıncı Demir-Çelik takip edecektir. Ama bundan evvel yapılmış üç demir-çelik tesisi Türkiye'de çalışmaktadır. Bunları, kalkınmanın devamlılığını belirtmek bakımından söylüyorum.

Üçüncü Kalkınma Plânı'nda, ağır sanayie yönelme, Millî Harp Sanayii'ne yönelme, bir millî hedef olarak tesbit edilmiştir. Bu hedefe ulaşmakta geç kalmıştır. Üçüncü plânın emrini gerçekleştirmekte, Türkiye geç kalmıştır. Bu gecikmeyi telâfi etmek zorundayız.

Yatırım mallarına, ara mallarına, ağır sanayie yönelmek ve mutlaka Türkiye'yi daha çok sanayi mamulü ihraç eden bir ülke durumuna getirmek zorundayız.

Türkiye'nin kalkınması, şükürler olsun, milletin dinamizminden gelen bir kalkınmadır. "Bir lokma, bir

hırka" zihniyeti geride kalmıştır. Kalkınma heyecanı her Türk köyünü sarmıştır. Milletimiz daha iyi bir yaşam istiyor. Daha ileri bir refah düzeyine yükselmenin heyecanını yaşıyor. Bu kalkınmayı durdurmak mümkün olmayacaktır. Yeter ki, Cumhuriyet ilkelerine sahip çıkalım, plân disiplininin uzaklaşmayalım, sınırlı kaynakları israf etmeyelim, sınırlı kaynaklarımızı en akıllı, en verimli şekilde kullanalım. Türkiye, yokluk ve yoksulluk çemberini, geri kalmışlık çemberini mutlaka kıracaktır. Geniş ölçüde kırmıştır. Şimdi kalkınması çok daha büyük boyutlara ulaşma yolundadır. Şüphesiz önümüzde birtakım güçlükler ve engeller de vardır. Fakat bunların hepsini Türk milleti aşmaya muktedirdir.

Partizanlığın, cehaletin, ciddiyetsiz siyasî propagandanın plân disiplinini ve plân fikrini tahrip etmesine imkân vermediğimiz ölçüde, ülkemizin kalkınması hızlanır.

Plân fikrini ve plân disiplinini yıkmaya yönelen her türlü eğilime müsaade etmediğimiz ölçüde, kalkınmamız daha başarılı olur. Plân derken hemen ifade edeyim ki, hür demokratik rejim içinde uygulanan, hür bir ekonomik düzene, karma ekonomi düzenine dayanan demokratik plânı kastediyoruz. Bizim plân anlayışımız, Anayasamızın plân anlayışı budur.

Kalkınma, büyük lâfla olmaz. Hesapla, kitapla, sağlam ekonomi bilgisiyle olur. "Kalkınma bizimle başlar, kalkınma bizimle biter" tarzındaki sözlerin ciddiyetle alâkası yoktur. Bu sözlerin ciddiyetle alâkası olmadığını ve Cumhuriyet döneminin baştan başa bir kalkınma heyecanı içinde ve geniş ölçüde kalkınma sağlayarak geçtiğini, rakamlarla her zaman ispat etmek mümkündür.

Ekonomik alanda, sosyal alanda, köye ve köylüye götürülen hizmetler alanında, kalkınma, Cumhuriyet dönemine damgasını vurmuştur. Hiç şüphesiz, memleketimizin imkânları genişledikçe, milletimiz millî gelirden yatırıma daha çok kaynak ayırabilecek güce ulaştıkça, her yıl yapılabilen işlerin hacmi, bir yıl öncesine göre, daha da artmakta ve büyümektedir. Sabit fiyatlarla artmaktadır, değişen para değerleriyle değil!.. Sabit fiyatlarla konuya baktığımız zaman, bu gerçeği görürüz.

Birinci Kalkınma Plânı'nı yaptığımız zaman, Türkiye'de, bir yılda yapılabilecek olan yatırımın hacmi, 6-7 milyar lira civarında görünüyordu, o günün para değeriyle... 1976 yılında, 144 milyar liralık yatırım yapıldı. Fakat, para değerindeki değişme nazara alınmadığı zaman, bu mukayeseler aldatıcıdır. 1976 fiyatlarını, bugünkü fiyatlara getirdiğimiz za-

man görürüz ki, 1963'de, yani plânın ilk yılında Türkiye'de yapılmış olan yatırımların hacmi, bugünkü para değeriyle, 6-7 milyar lira değildir, 38 milyar liradır. Yine de Türkiye, 1963'ten buyana, yılda 38 milyar liralık yatırım yapabilen bir Türkiye'den, bugünkü para değeriyle, yılda 144 milyar liralık yatırım yapabilen bir Türkiye durumuna yükselmiştir. 1977 yılında, 200 milyar liranın üstünde yatırım yapılacaktır ve bu böylece büyüyerek gidecektir. Bu karşılaştırmalar yapılırken, para değerindeki değişiminin payı bir tarafa bırakılarak, bunu telâfi edecek düzeltmeler yapılarak, sabit para değeriyle karşılaştırma yaptığımız taktirde, Türkiye'nin yatırım imkânlarının ne ölçüde büyümüş olduğu, hangi noktadan başlayıp hangi noktaya geldiğimiz, daha sağlıklı şekilde görülür.

Türkiye'de sorunlar yok mu? Hepimizi üzen elektrik kısıntıları, bugün belki de her evde konuşulan büyük dertlerden biri... Şüphesiz elektrik kısıntıları çok acıdır. Buna çare bulmaya mecburuz. Doğrudur. Fakat Türkiye'nin elektrik enerjisi üretimi bakımından, 1923'leri, 1930'ları, o günlerin zikredilmeye bile değer ölçüde olmayan elektrik üretimini bir yana bırakınız, 1945'deki elektrik üretimine kıyasla, 1976 yılında 36 misli daha fazla elektrik üretmiş olduğunu düşünürsek; ve 1987'de, 1945 yılına kıyasla

120 misli daha fazla elektrik üreten bir Türkiye'ye doğru yolaldığımız düşünülürse, geçici bazı ârızalardan doğan, geçici bazı darlıklardan doğan sıkıntıların payını mübalağa etmeye mahal kalmaz. Türkiye geliştirmek ve büyümektedir. Artan enerji üretimi, devamlı surette artmakta olan enerji tüketimini, enerji talebini karşılayamamaktadır. Bu, büyüyen bir vücudun, elbise içine sığmaması ve durmadan daha geniş elbiseler istemesi gibi, gelişmenin işaretidir. Enerji alanında hiç şüphesiz gecikmeler olmuştur. Hatalar olmuştur, noksanlar olmuştur. Bununla beraber, Cumhuriyet döneminde yapılan işleri de gözden kaçırmamak lâzımdır.

Özetlemek gerekirse, konuşmanın başına dönüyorum; herşeyi kapkara ve kapkaranlık göstermek de yanlış, herşeyi tozpembe göstermeye gayret etmek de!.. Noksanları, hataları görmemek de, bir yerde Türkiye'nin gelişmesine darbe vuracak, zarar verecek hatalı bir iyimserliktir. Aşırı karamsarlığa ve aşırı iyimserliğe kendimizi kaptırmadan, ayaklarımız yerde, gözlerimiz çok daha ileri hedeflerde olmak suretiyle, milletçe elele verip, ülkemizi, Atatürk'ün söylediği gibi, çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarmaya çalışmalıyız. Türk milleti bunu yapmaya muktedir. Sorunlarımız vardır. Kalkınmamızın dar boğazları vardır. Güçlüklerimiz vardır. Fakat elele vermek suretiyle bu güçlükleri yenmeye muktedir olacağımıza inanıyorum.

SORU: Türkiye'nin kalkınmasından bahsettiniz Sayın Feyzioğlu. Türkiye'nin kalkınmasında karşılaştığı başlıca dar boğazlar nelerdir?.. Hayatî derecede önemli saydığınız sorunlar hangileridir? Bunları da açıkla mısınız?

FEYZİOĞLU: Bugün, kalkınmamızı tehdit eden en önemli sorun dış ticaret açığıdır. Artan petrol fiyatları ve sanayi ülkelerinde üretilen sanayi mallarının fiyatlarında buna bağlı olarak vuku bulan hızlı artışlar, yalnız Türkiye'yi değil, fakat petrol ihraç edemeyen bütün kalkınma halindeki ülkeleri çok büyük bir dış ticaret açığı sorunuyla karşı karşıya getirmiştir. Dış ticaret açığımızın Türkiye'nin ekonomik yapısından ileri gelen bazı sebepleri de var. Ancak, petrol fiyatlarına yapılan zamdan, yani 1974'den beri, bu alanda gerçekten çok önemli bir sorun Türkiye'nin karşısına gelip dikilmiştir. Bunu aşmaya mecburuz.

Bazı rakamlar vererek bu konuyu açıklamak istiyorum. Yalnız şunu belirteyim, dış ticaret açığı tek başına bir memleketin dış ödeme açığı demek değildir. Turizm gelirlerimiz vardır, Türkiye'nin işçi dövizleri vardır. Başka kalemlerin eklenmesiyle, dış ticaret açığı bir ölçüde kapatılabilir. "Carî işlemler açığı" dediğimiz açık, dış ticaret açığından daha an-

lamalı bir rakamdır. Onun için, şimdi bir tablo üzerinde, Türkiye'nin carî işlemler açığı, döviz açığı, nasıl bir seyir takip etmiştir, bunu yıllar itibariyle göstermek istiyorum.

Yıllar	Dış ticaret		Milyon dolar
	İthalât	İhracat	Açık
1950	286	262	— 23
1963	688	368	— 320
1968	764	496	— 268
1973	2086	1317	— 769
1974	3778	1533	—2245
1975	4739	1401	—3338
1976	2128	1960	—3168

Carî İşlemler Açığı (Milyon dolar)

Yıllar	Açık
1950	— 50
1963	— 300
1968	— 224
1972	— 8
1973	+ 484
1974	— 718
1975	—1288
1976	—2286

1950 yılında Türkiye'nin cari işlemler açığı, 50 milyon dolardı.

Plânlı döneme girdiğimiz 1963'te, 300 milyon dolara yükselmişti bu açık.

1968'de 224 milyon dolar açık vardı.

1972'de açık hemen hemen kapanmıştır. Açık 8 milyon dolardır.

1973, son 26 yılın en iyi yılıdır: 484 milyon dolar bir fazlalıkla kapanmıştır. 1974'te 718 milyon dolar açık başgöstermiştir. Bir yıl önce 484 milyon dolar fazlalık, 1974'de 718 milyon dolar açık... Başlıca sebep, petrol fiyatlarına yapılan zamdır.

1975'de bu açık, bir milyar doları, 1976'da iki milyar doları aşmıştır. İşte Türkiye'nin bugün karşı karşıya bulunduğu en önemli dar boğaz, en hayati sorun budur!..

Geniş ölçüde Türkiye dışında doğmuş olan, Türkiye dışındaki sebeplerden doğmuş olan bu derde, Türkiye içinde alacağımız tedbirlerle çare bulmaya mecburuz. Tarımda, sanayide, turizmde, işçi dövizleri konusunda, ithalat tasarrufu ve ihracatı teşvik alanında yapılacak işlerle, Türkiye mutlaka bu dengesizliği düzeltmek zorundadır. Türkiye, 100 dolarlık ithalat yapıp, bunun sadece 38 dolarlık kısmını

kendi ihracatıyla karşılayabilen bir ülke olarak kalkınmasını sürdüremez. Sanayileşmemiz buna bağlıdır. Ağır sanayi kurmamız buna bağlıdır. Millî harp sanayii kurmamız buna bağlıdır. Dışa bağımlılıktan kurtulmamız buna bağlıdır. O halde, bu alanda bir millî seferberlik ilân etmeye mecburuz.

Böyle konular, boş sözle, cilâlı sözle değil, ancak çok ciddi tedbirlerle çözülebilecek ve iktidarıyla, muhalefetiyle, milletçe elele verilecek problemlerdir. Konuya, biribirimizi suçlamadan, gerekli ciddiyetle eğilip, çözümü milletçe bulmaya, ortaya çıkarmaya ve yıllar boyu sabırla uygulamaya mecburuz.

Türkiye'nin kalkınmasında ikinci dar boğaz, ikinci önemli sorun, iç kaynak yaratma sorunudur. Sadece döviz bulmakla bir memleketi kalkındıramazsınız. İç kaynak da bulmaya mecbursunuz.

Bir köylü tarlasından aldığı buğdayın hepsini un eder, yer, tüketirse, tarlasına ekecek tohum bulamaz ve ertesi sene mahsul alamaz. Bir millet de, bir yıl içinde elde ettiği toplam millî gelirden bir kısmını mutlaka ayırıp, yatırımda kullanmaya ve gelecek yıl daha fazla millî gelir sağlamak için bunları verimli şekilde değerlendirmeye mecburdur.

Yatırıma ayırabildiği kaynaklar bakımından Türkiye plânlı dönemde, çok sevindirici bir hamle

yapmıştır. 100 liralık millî gelirden sadece 10 lirasını tasarruf eden ve yatırıma ayırabilen bir Türkiye vardı 1963'te. 1976'da, 100 liralık gelirinden yaklaşık 20 liralık kısmını tasarrufa ve yatırıma ayırabilen bir Türkiye doğmuştur. Millî gelirden tasarrufa ve yatırıma ayrılan payı plânlı dönemde iki misline çıkarmış olmak bizim için büyük başarıdır. Bunu ne kadar artırabilirsek kalkınmamız o kadar hızlanır. Türkiye'den biraz daha hızlı kalkınabilen ülkeler vardır. Bunlar, daha fazla tasarruf yapabilen, millî gelirden daha çok yatırıma pay ayırabilen ülkelerdir.

Türkiye, benzeri durumda bulunan ülkeler arasında, en hızlı kalkınan ülkelerden biridir. En çok yatırım yapabilen ülkelerden biridir. Biraz daha hızlı kalkınmamız, tasarruflarımızı biraz daha artırmamıza bağlıdır. Elbette, tasarruf derken, yalnız vergi yoluyla sağlanan "cebrî tasarrufu" değil, gönüllü tasarrufları da buna katıyorum.

Üçüncü büyük sorunumuz, artan nüfusa iş bulma sorunudur. Dördüncü Kalkınma Plânı'nda, mutlaka, özel tedbirlerle, özel programlarla işsizlik sorununa yüklenmeliyiz ve Türkiye'de işsiz kol bırakma dâvasına öncelik vermeliyiz. Belli başlı sorunlar olarak, bu kısa programda, bunları sayabilirim.

SORU: Siz, CGP olarak özellikle sosyal kanunlarla ve sosyal güvenlik sorunlarıyla yakından ilgilisiniz. Sosyal adaleti ve sosyal güvenliği gerçekleştirecek tedbirlere büyük önem veriyorsunuz. Bize son yıllarda bu alanda neler yapıldığını ve sosyal güvenlik anlayışınızı açıklayabilir misiniz?

FEYZİOĞLU: Sosyal güvenlik ve sosyal adaleti gerçekleştirmeye çalışmak hem Anayasamızın emridir; hem medenî bir toplumun gereğidir; hem yüce dinimizin esaslarına uygundur.

Herkesi insanca yaşama imkânına kavuşturmak, herkesin yarına güvenle, korkusuzca bakmasını sağlamak, sosyal güvenliğin temel amacıdır. “Hastalanırsam halim ne olur? Ne ile geçinirim? Sakatlanırsam ailemin geçimi ne hale düşer? Ölürsem geride bıraktığım sevgili eşim, yetim yavrularım ne yer, ne içer, okuma imkânı bulabilirler mi?” korkusundan vatandaşları kurtarmak lâzımdır.

“Yaşlanırsam, çalışamaz hale gelirim, yaşlılık günlerimde bana kim bakar, halim nice olur” korkusunu vatandaşlara unutturabilmek lâzımdır.

“Bir yıl çalışarak elde ettiğim ürünü sel alıp götürürse, ekinimi dolu mahvederse, bu güçlüğü nasıl

aşabilirim” korkusundan, tarımla geçinen yurttaşlarımızı kurtarmak lâzımdır.

İlâç parası, doktor parası, ameliyat parası bulamıyacağım korkusundan, hastalanan vatandaşı kurtarmak lâzımdır.

İşte üzerinde durduğumuz ve mutlaka gerçekleştirmeye kararlı olduğumuz sosyal güvenlik hedefleri bunlardır ve buna benzer hedeflerdir.

Türkiye’de herkes insanca yaşama imkânına kavuşmalıdır. Yokluktan, yoksulluktan kurtulmalıdır. Türkiye’de aç insan, muhtaç insan kalmamalı; Türkiye karnı tok, sırtı pek ve hür insanların ülkesi olmalıdır. Anayasamızın çizdiği hedef budur. Bu hedefe mutlaka ulaşmağa mecburuz.

Bu yolda çalışmalar yapılmıştır. Cumhuriyet döneminde birçok sosyal amaçlı kanunlar çıkmıştır.

Son yıllarda neler yapıldı?

Emekli işçilerin, dul ve yetimlerin aylıkları kanunda dondurulmuştu. Emekli işçilerin taban aylığı 540 lira idi. Değişen hayat şartlarına rağmen kanunla sabit tutulmuş, bir aylık almaya mahkûm olan emekli işçiyi, işçi dul ve yetimini bu durumdan kurtarmak zorunlu idi. Emekli işçinin katsayısı da yok-

tu. Yapılan değişiklikle hem zam sağlandı, hem de sistem değişikliği getirilmek suretiyle bundan böyle asgarî ücret arttıkça emekli, dul ve yetim taban aylıklarının otomatik olarak yükselmesi sağlandı. Bundan başka sistematik ayarlama dediğimiz bir sistem geliştirildi. Artan fiyatlar, değişen asgarî ücret, hat-tâ toplu sözleşmelerle değişen ortalama ücretler, göz önünde tutulmak suretiyle Sosyal Sigortalar Kurumunun malî imkânlarına göre Bakanlar Kurulu yeni bir kanun çıkarmaya lüzum olmadan her iki yılda bir emekli işçinin, dul ve yetimin, malûl işçinin aylıklarını ayarlamak imkânına kavuşturuldu.

Bu sayededir ki 540 lira olan taban aylığı önce kanunla bin liraya, otomatik ayarlama ile 1260 liraya, Bakanlar Kurulu kararı ile 1.500 liraya çıkarılabildi. Değişen şartlara göre ileride arttırılabilecektir. Bu taban aylığına ait rakamlardır. Tabanın üstündeki bütün aylıklarda derece derece yükselmeler yapılmıştır.

Bu arada, emekli işçilerin Sağlık Sigortasından yoksun olan eşleri, çocukları, ana ve babaları, sağlık sigortası kapsamına alınmıştır.

Çalışan işçilerin bakmakla yükümlü oldukları ana ve babaları sağlık sigortasından yararlanamıyordu. Ana ve babalar da, aynı kanunla sosyal güvenlik kapsamına alınmıştır.

Geçmiş yıllarda verilen hizmetler, borçlanma suretiyle değerlendirilmiştir. Bu suretle, sigorta piri-mi ödeyemeden çalışılmış olan yılların emeklilik ba-kımından değeri lenmesi sağlanmıştır.

Cumhuriyet tarihimizin en önemli sosyal kanun-larından biri olarak vasıflandıracağımız 65 yaşını aş-mış muhtaç yaşlılara aylık bağlanması kanunu yü-rürlüğe girmiştir. 65 yaşını aşmış yaşlılara aylık bağ-liyan kanunla, aynı zamanda, çalışamayacak durum-daki sakatlar, malûller de sysoal güvenliğe kavuş-muştur. Bu kanun pek çok yurttaşımızı ilgilendir-mektedir. Ashında bütün yurttaşlarımızı ilgilendir-mektedir. Allah ömür verirse, herkes bir gün yaşla-nacaktır. Feleğin çarkı yarın ne getirecektir, bugün varlığı olan kimse yaşlandığı zaman hangi iktisadî şartlar içinde bulunacaktır. Bunu kimse kestiremez. O halde yaşlılara sosyal güvenlik sağlamak, bir ba-kıma, bütün insanların yarına, yaşlılık günlerine, da-ha korkusuz bakmalarını sağlamak demektir. Türk-lüğün en iyi hasletlerinden biri küçüklerine şefkat ve büyüklerine saygı göstermektir. Bu kanun, Türklüğe yaraşan bir kanun olarak yürürlüğe girmiştir.

Bu arada yurt dışında çalışan işçilerimiz için sevk edilen 8 kanun tasarısından bir çoklarını Türki-ye Büyük Millet Meclisi kabul etmiştir. Bütün bu sos-yal kanunların şerefine hür demokratik rejime ait

olduğunu da altını çizerek belirtmeyi bir borç sayıyorum.

Yurt dışında çalışan işçilerimizin gümrük kanunu değişikliği yapılmıştır.

Yurt dışındaki genç işçilerimizin askerliklerini erteleyen ve ailelerine, vatanlarına faydalar sağlama-
larını mümkün kılan kanun yürürlüğe girmiştir.

Yurt dışındaki işçilerimizin pasaport süreleri iki yıldan beş yıla çıkarılmıştır.

Yurt dışındaki işçilerimizin çocuklarının eğitimi
sahipsiz bırakılmış bir konuydu. Yurt içinde ve yurt
dışında, yalnız bu konuyla ilgilenmek üzere geniş bir
teşkilât kurulmuştur ve yüz binlerce işçi çocuğunun
eğitim konusu sahipsizlikten kurtarılmıştır.

İstiklâl savaşı gazilerimizin aylıkları, tıpkı emek-
li işçilerimizin aylıkları gibi, donmuşluktan kurtarılmış
ve bu şeref aylıkları bir kat sayı sistemine bağ-
lanmıştır. Bu arada Türkiye Büyük Millet Meclisi
Kore Gazileri'ni de şeref aylığından yararlandıran
bir hükmü kabul etmiştir.

Çalışan kadınların, 20 yıl hizmetten sonra emek-
liye ayrılmalarına imkân sağlayan bir kanunun çık-
rılacağını, daha önce ifade etmiştik. Bu konuda, iki
kanun çıkarılmıştır. Hem Emekli Sandığına bağlı

olarak çalışan memur kadınlarımız, hem Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı olarak çalışan işçi kadınlar diledikleri takdirde 20 yıl hizmetten sonra emekli olma imkânına kavuşmuşlardır. Hemen belirteyim ki bu kadınlarımıza tanınmış bir haktır. Hiç kimse onları 20 yıl çalıştıktan sonra emekli olmaya zorlayamaz. Bu idareye verilmiş bir hak değil, kadınlarımıza verilmiş bir haktır. Bir an önce emekli olup eşlerine, yuvalarına dönmek imkânını, kendilerine sağlayan bir haktır.

Bu arada memur emeklileriyle ilgili birçok kanunlar çıkmıştır. Memur emeklilerinin aylıkların alt sınırını yükselten kanun yürürlüğe girmiştir. 1970 sonrası ve 1970 öncesi emeklileriyle ilgili intibak kanunları çıkmıştır. Bu intibak kanunlarından 235 bin emekli, memur emeklisi, dul ve yetim yararlanmıştır.

Burada hemen bir üzüntü konusunu ifade etmek isterim. Bu intibak kanunları arasında bazı adaletsizlikler bulunduğunu, açık yürekle ortaya koymak ve buna hep birlikte, çare aramak durumunda olduğumuzu belirtmeyi görev sayıyorum.

İşçi kıdem tazminatının 15 günden 30 güne çıkarılmasına paralel olarak memur emeklilerinin ikramiyeleri de 15 aylık karşılığından 30 aylık karşılığına yükseltilmiştir. Bu kanunla da emeklilerimize

milyarlarca lira ek gelir sağlanmıştır. Bu arada işçi kıdem tazminatının 24 aylığının vergiden muaf hale getirilmiş olduğunu da, büyük bir hizmet olarak belirtmeliyim. İşçi kıdem tazminatının 24 aylığının vergiden muaf olması, kıdem tazminatını alan, emekliye ayrılan bir işçiye gerçekten, yeni bir hayat kurmak ve yaşlılık günlerini daha rahat geçirmek bakımından çok geniş sosyal imkânlar sağlamış bulunmaktadır.

Evvelce ikramiye alamamış 30 binden fazla memura veya o memurların dul ve yetimlerine ikramiye alma hakkından yararlanmayı mümkün kılan bir kanun yürürlüğe konmuştur. Memurların emekli göstergesini değiştiren kanun çıkarılmıştır. Bu da önemli miktarda bir sosyal transferi emekli vatandaşlarımıza sağlamıştır.

Bu arada üzerinde önemle durulması gereken bir konu malûl emeklilerin işçi kesiminde özellikle aldıkları aylıkların malûliyet dereceleri ile orantılı olmasıdır.

Yüzde 25 malûliyet, yüzde 30 malûliyet derecesi tesbit edilerek, emekliye ayrılan bir işçiye hak ettiği aylığın sadece yüzde 25'i, yüzde 30'u bağlanıyor. Bu büyük geçim sıkıntılarına, yol açmakta idi. Bunu düzeltten bir kanun Millet Meclisinden geçirilmiştir. Asgarî bir miktarın altına malûl aylığı düşemeyecektir.

Aile reisi öldüğü zaman, dul ve çocuklara bağlanan aylıklarda birden bire bir eksilme gösteriyordu. Ailenin geliri yüzde 50'ye kadar düşüyordu. Ev kirası sabit, bir çok masraflar sabit olduğu halde gelir birdenbire yarıya düştüğü zaman, bir dulun veya yetim kalmış yavrunun, yavruların geçim sıkıntıları çok büyük olabiliyordu. Bu sebeple hak sahibi dul ve yetimlere bağlanan aylıkların yüzde 80'den veya iki kişi iseler yüzde 90'dan aşağıya düşmemesini sağlayacak olan kanun da Millet Meclisinden geçmiş ve Senatoya gitmiş bulunmaktadır.

Sosyal güvenlikten yalnız sanayi işçilerinin yararlanması, memurların yararlanması yetmez, tarım ve orman kesiminde milyonlarca vatandaşımız çalışıyor. Bu yurttaşlarımızı sosyal güvenliğe kavuşturmak için önemli bir kanun Millet Meclisinden geçmiş bulunmaktadır: Tarım ve Orman işçilerini sosyal güvenliğe kavuşturan kanun.

Bu Kanunun da Cumhuriyet Senatosu'ndan bir an önce geçmesi son derecede büyük bir boşluğu dolduracaktır. Aynı kanunda ev hizmetlerinde çalıştırılanların sosyal güvenliğe kavuşması da sağlanmaktadır. Böylece sosyal güvenlikle tamamiyle yoksun olan geniş bir vatandaş kitlesi daha tam sosyal güvenliğe kavuşacaktır.

Geçen yıllar içerisinde 75 bin lira olan işçi konut kredisi önce 100 bin liraya sonra 150 bin liraya yükseltilmiştir. Böylece işçilerimizi meskene kavuşturma konusunda büyük bir adım atılmıştır. Aslında bütün yurttaşlarımızı, bütün aileleri sağlıklı bir konuta kavuşturmak hedefimizdir. Bu yolda ciddi hazırlıklar, ciddi çalışmalar içindeyiz.

Köye götürülen hizmetlerden katılma payının kaldırılması, köye ve köylüye dönük bir sosyal adalet tedbiri olmuştur. Köyünün yanına kadar elektrik gelmiş olan bir köyden sana ışığı getireceğim ama topluca 100 bin lira vermeye mecbursun, talebinde bulunmak haklı değildi. Bunu çok daha başka usullerle gerçekleştirmek, çok daha adil usullerle gerçekleştirmek mümkün olduğunu tesbit ettik. Ve yalnız elektrik hizmetlerinde değil, başka hizmetlerde de, köye götürülen bütün hizmetlerde, mecburî katılma payını kaldırmış bulunuyoruz.

Asgarî ücretler yüzde 50 artmıştır.

Yan ödeme alamayan bir çok memurlara yan ödeme imkânları sağlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği ve şerefi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait olan başka kanunlarla küçük çiftçilerin vergi muaflığı ve balıkçı-

ların vergi muaflığı sınırları, iki katına yükseltilmiştir.

Bu arada yine bir kanun teklifini kabul eden Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Ziraat Bankasına olan, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan küçük çiftçi borçlarını ertelemiş, affetmiş olması da büyük bir sosyal tedbir olarak zikredilmeye değer.

Gece kondu önleme bölgelerinde ev yaptıranların faiz yükleri yarıya indirilmiştir.

18 yaşını aşmış veya evlenmemiş yetim kızların, babalarından kalan aylıkları kesilmekteydi. Evlendikleri güne kadar bu yetim yavruların aylıklarının kesilmesini önleyen tedbir yürürlüğe konmuştur.

Esnaf ve sanatkârlarımızın sosyal güvenlik kurumu olan Bağ-Kur'un daha verimli çalışması ve bugün Bağ-Kur'la ilişki kuramamış yüzbinlerce serbest çalışan esnaf ve sanatkârlarımızın, sosyal güvenlik-ten yararlanabilmesi için Bağ-Kur'un bölge ve şube teşkilâtları yurt sathına yayılmıştır. Bunlar şu anda sayabildiğim, hatırıma gelebilen belli başlı tedbirlerdir.

Sosyal alanda bunun dışında pek önemli bir çok kanun tasarıları hazırlanmıştır. Önemli kanun teklifleri de vardır. Bunlar Meclis'lerin gündemindedir.

Temenni ediyorum: Erken seçim kararı alınsa bile sosyal amaçlı kanunlar çıkarılmalıdır. Bunlardan en önemlilerini çıkarmak için el birliği ile yoğun bir çaba sarfedilmelidir.

Asgarî Geçim İndirimi Kanunu mutlaka çıkarılmalıdır.

Esnaf ve sanatkârlarla ilgili kanunlar çıkarılmalıdır.

Muhtarlara aylık bağlanması kanunu çıkarılmalıdır. Daha bazı zümreleri ilgilendiren Demiryolcuları, PTT'cileri ilgilendiren önemli kanun teklifleri vardır. Bunlar kısa tekliflerdir. Meclisimizin bunları ele almasını ve yoğun bir çalışma ile kısa bir sürede, hiç değilse kadük olmaktan kurtarıp Millet Meclisi'nden geçirip, Cumhuriyet Senatosuna göndermesini diliyorum.

SORU: Bundan sonraki uğraşacağınız kanunlar, sosyal alandaki başka hedefleriniz nelerdir? Bunları açıklar mısınız?

FEYZİOĞLU: Sanıyorum ki, sosyal alanda bugün milletçe gerçekleştirmemiz gereken önemli ted-

birlerin başında vergi adaletinin sağlanması gelmektedir.

Vergi dilimleri değişen para kıymeti yüzünden anlamını kaybetmiştir. 1963'deki 10 bin lira ile 1976'daki 40 bin lira eş değerdedir. 10 bin liranın, vergisi yüzde 16'dır, 40 bin liranın vergisi yüzde 26'dır. O halde eş değerde olan bir gelirden, bugün 1963'e göre çok daha fazla vergi alınmaktadır. Ve bundan da en çok düşük gelir gruplarında olanlar, sabit gelirli-ler, işçiler, memurlar zarar görmektedir. Gelir vergisinin büyük bir yükünü bu zümre taşımaktadır. Buna mutlaka çare bulmak zorundayız.

Asgarî geçim indirimi kanunu mutlaka çıkmalıdır. Asgarî geçim kanunu bir gayretle seçimden önce çıkarılabilirse bu dar gelirli vatandaşlara yapılabilecek en büyük iyiliklerden biri olacaktır. Asgarî geçim indirimi değişikliği ile vergi adaleti dar gelirli-ler lehine, sabit gelirli-ler lehine bir ölçüde düzeltilecektir. Fakat bunu yeterli saymıyoruz. Gelir vergisi dilimleri, değişen para değerlerine göre mutlaka yeniden ayarlanmalıdır. Ve mutlaka vergi adaleti, sosyal adaletin ayrılmaz bir parçası olarak sağlanmalıdır.

Genel Sağlık Sigortası Kanunu önümüzde duran büyük hedeflerden bir başkasıdır. Bütün köylü yurttaşlarımızı, bugün sağlık sigortasından yoksun olan esnaf ve sanatkârlarımızı, serbest çalışanları sağlık

sigortasına kavuşturacak olan Genel Sağlık Sigortası Kanunu çok iyi hazırlanmış bir kanundur. Anayasa Komisyonunda ittifakla Anayasa'ya uygunluğu kabul edilmiştir. Meclis gündemindedir. Önümüzde seçimlerden önce veya sonra mutlaka takipçisi olacağımız ve çıkarmaya çalışacağımız temel kanunlardan biri de budur.

Tarım Sigortası Kanunu, köylü yurttaşlarımızı çeşitli âfetlere karşı koruyan, hayvan varlıklarını, mal varlıklarını, ürünlerini koruyan bir kanundur.

Küçük çiftçilere, âfetlerden zarar gördükleri zaman karşılıksız yardım yapılmasını; çok düşük faizle, faizsiz kredi açılmasını sağlayacak bir kanun tasarısı da eldedir, Meclis'tedir.

Bu arada İYAK Kanunu, İşçi Yardımlaşma Kanunu, MEYAK Kanunu, Memur Yardımlaşma Kurumu Kanunu tasarıları da bildiğiniz gibi Millet Meclisi'ne sevk edilmiş bulunmaktadır. Bu kanunlarla işçilerimize, memurlarımıza, memur emeklilerine, işçi emeklilerine, çocuklarına ek sosyal güvenlik sağlanmaktadır. Geniş imkânlar getirilmektedir. Konut edinmeden eğitim burslarına, huzur evlerine, ucuz alış veriş imkânlarına, ölüm yardımlarına, evlenme yardımlarına kadar uzanan değişik imkânlar sağlanmaktadır.

Küçük esnaf ve sanatkârlarla ilgili Bağ-Kur Ka-

nununda önemli değişiklikler öngören tasarı da Meclis gündemindedir.

Küçük esnaf ve sanatkârlarımızı gereksiz defter tutma külfetinden kurtarmak lâzımdır. Küçük esnaf ve sanatkârlarımızı ilgilendiren başka kanunlar da vardır. Teşkilâtlanma ile ilgili kanunlar ve çıraklık, kalfalık, ustalık kanunu gecikmiş kanunlardır. Bunların çıkması bizim parti olarak üzerinde büyük önemle durduğumuz hususlardır.

Köy ve mahalle muhtarlarının sosyal güvenliğe kavuşturulması lâzımdır. Köy ve mahalle muhtarlarına aylık bağlanması lâzımdır. Bu kanun da üzerinde önemle durduğumuz konulardan biridir. Muhtarlara aylık bağlanması fikrini ilk ortaya atan kuruluş olarak, ilk teklifi vermiş olan siyasî parti olarak bu konuyu ciddiyetle ve içtenlikte takip edeceğiz.

Yurt dışında çalışan işçilerimizin, dışarda geçen hizmetleri ile içerden geçen hizmetlerini birleştiren ve yurt dışında çalışanlara da sosyal güvenlik, emeklilik hakkı sağlayan çok güzel bir kanun Sosyal İşler Komisyonunda bütün partilerin anlayış birliğiyle, görüş birliği ile olgunlaşmıştır ve Meclis'e kadar gelmiştir.

Cumhuriyetçi Güven Partisi olarak bunun da seçimlerden önce veya sonra mutlaka takipçisi olacağız. Şu anda hatırıma gelen, bu konulara biraz önce

bahsettiğim konut alanında sosyal güvenliği sağlamak hedefini eklemek isterim.

Her aileye sağlıklı bir konut parolası ile Türkiye Cumhuriyeti bir hamle yapmalıdır.

Hedef herkesin yarına korkusuz baktığı, herkesin güven içinde yaşadığı bir Türkiye'yi kurmaktır. Bu Türkiye'ye ne yıkıcı propaganda ile ne komünist bir takım sloganların şablonculuğu ile, tekerleme tekrarcılığı ile, ne yıkıcı sınıf kavgası kışkırtmaları ile ulaşamaz. Böyle bir Türkiye'ye giden yol millet sevgisinden geçer. Yokluk içinde, yoksulluk içinde olan insanın derdini yüreğinde duymaktan geçer. Biz Atatürkçü, sınıf kavgasından uzak, millî dayanışmayı ön plânda tutan bir sosyal güvenlik ve sosyal adalet görüşünün temsilcisiyiz.

Sosyal güvenlik ve sosyal adaleti mutlaka bütün Türk yurttaşlarına ulaştırmak, açlığı, yoksulluğu, yarın korkusunu Türkiye sınırlarının dışına atmak hedefimizdir.

SORU: Sayın Feyzioğlu, Cumhuriyetçi Güven Partisi, Cumhuriyetin temel ilkelerine önem verdiğini belirten ve bunun üzerinde önemle durduğunu iddia eden bir parti... Cumhuriyet ilkelerine bağlılığını-

za bu konuşmanızın başında da söylediniz. Bu noktayı biraz daha açıklar mısınız?

FEYZİOĞLU: Cumhuriyetin temel ilkeleri; millî devlet, sosyal devlet, demokratik devlet ve lâik devlet olma ilkeleridir.

Biz bir sınıf diktasına, sınıf devletine değil, millî devlete inanıyoruz, devletimizin ülkesiyle ve milletiyle bölünmezliğine inanıyoruz.

Hür demokratik rejimin Türk milleti için vazgeçilmez, insan haysiyetine uygun yegâne siyasî yönetim şekli olduğuna inanıyoruz.

Sosyal devletle ilgili görüşlerimi biraz önce açıkladım.

Lâik devleti niçin savunuyoruz? Lâik Cumhuriyetin Türkiye’de millî bütünlüğü perçinlemekte önemli rolü olduğuna kaniyiz. Biz dinine, mukaddesatına bağlı insanlarız. Türkiye’de din, vicdan ve ibadet hürriyetinin tam olarak hüküm sürmesinin savunucusuyuz. Demokrasinin temelinde bulunan insan haklarından biri hiç şüphesiz din, vicdan ve ibadet hürriyetidir.

Din dışı değildir ki kerpeten takıp sökesin.. İnsanın yüreğindeki Allah sevgisini, inancı söküp alabi-

lecek, dinî duygusunu içinden sökebilecek hiçbir kerpeten icat edilmemiştir, edilemez. Lâiklik din düşmanlığı değildir. Lâiklik din üzerine baskı yapılması demek değildir. Tam aksine, baskı yapılmaması demektir. Vicdanların hür olması, dinî inancın hür olması, ibadetin hür olması demektir.

Türkiye’de herkes ibadetinde hürdür. Türkiye’de herkes (Elhamdülillah Müslümanım) demekte hürdür. Ama hiç kimsenin (Bana rey verenler, benim partime rey verenler Müslümandır) demek hakkı yoktur.

Lâiklik dinin baştaçı edilmesidir. Bizim karşı olduğumuz, dinin, siyasetçinin ayağı altında tırmanmak için basamak yapılmasıdır. Din, hiç kimsenin, üzerine basarak birtakım mevkilere yükselmek üzere kullanacağı basamak değildir, merdiven değildir, üstüne basıp yükseklerle tırmanılacak bir tabure değildir din... Biz bu anlayışla Lâik Cumhuriyeti savunuyoruz.

Aynı Allaha inanan, aynı Peygambere, aynı Kibata inanan insanlar arasında (Senin mezhebin farklıdır), (Senin tarikatın farklıdır), (Senin partin farklıdır) diye ayırım gözetilmesine karşıyız. Türkiye’nin dilim dilim bölünmesini istemediğimiz için Lâik Cumhuriyete sahip çıkmaya mecburuz. Din hürriyetini

tamamiyle tanıyan Lâik Cumhuriyete sahip çıkmaya mecburuz. Türkiye’de mezhep kavgası istemiyoruz. Türkiye’de tarikat kavgası istemiyoruz. Dileyen dileği mezhepte inancına göre ibadetini yapar. Din hürriyeti, vicdan hürriyeti budur.

Cami bütün Müslümanlarındır. Kimsenin onu parti ocağı haline getirmeye hakkı yoktur.

Allah’ın hizmetinde, İslâmın hizmetinde olmak gibi büyük bir şerefi taşıyan, bu kadar şerefli bir hizmetle görevli olan din adamının bir siyasî partinin emireri, emirkulu, âleti haline getirilmesini kabul etmiyoruz. Kitabını bilen, dinini bilen, kanun bilen, görevini bilen, hizmet ettiği millete saygısı olan bir din görevlisinin de, Allah’ın ve İslâm’ın hizmetinde olmak dururken, bir partinin emireri ve âleti olmayı kabul etmeyeceğinden eminiz. Din görevlilerimize saygımız vardır, güvenimiz vardır. Onlar bu Cumhuriyetin, bu devletin, bu milletin ve bütün Müslümanların din görevlileridir.

İslâmiyet bu ülkede partilerden evvel var idi, partilerden sonra var olacaktır. Kimin Müslüman olduğuna hükmetmeye hiçbir siyasetçi kadir değildir!.. İnsanı yaratan kadirdir buna hükmetmeye!..

Başka kimse hükmedemez. Bizim lâiklik anlayışımız, bizim Cumhuriyet anlayışımız budur.

Dine saygımız, ibadet hürriyetine saygımız, yüce dinimizin emirlerine, kanunlara saygımız, bizi din istismarından kesinlikle meneder. Anayasamız vicdan, din, ibaret hürriyetini tam olarak kabul etmiştir. Şahsî ve siyasî çıkar için dinin istismarını menetmiştir.

SORU: Sayın Feyzioğlu, Türkiye'nin kalkınması için temel şartlardan birinin huzur ve güven olduğunu, millî beraberlik olduğunu söylüyorsunuz. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

FEYZIOĞLU: Türkiye'nin kalkınmasında temel şartlardan biri gerçekten huzur ve güvenin tam olarak sağlanmasıdır.

Cumhuriyetçi Güven Partisi, her türlü kanunsuzluğun, nereden gelirse gelsin her türlü şiddet hareketinin karşısındadır. Her türlü anarşinin karşısındadır.

Biz gençlerimizin eline silâh veren, dinamit veren partilerden değiliz. Hiçbir zaman böyle bir parti olmadık, olmayacağız. Biz gençlerimizin eline kitap veren, onlara okul ve irfan ulaştırmaya çalışan siyasî kuruluşuz.

Cumhuriyetçi Güven Partisi, yüreklerinde vatan sevgisi, millî ve manevî değerlere bağlılık, Cumhuriyet ilkelerine sadakat olan ve kafaları çağımızın en ileri bilgileriyle donatılmış genç kuşakların, yarınki Türkiye'yi başarıyla kuracaklarına inanmaktadır. Şükürler olsun ki, gençlerimizin büyük kısmı böyle de yetişmektedir. Biz buna inanıyoruz, gençlerimize inanıyoruz. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında değil bir traktör yapmak, traktörü kullanmayı bilen insanlarımız parmakla sayılacak kadar azdı. Bugün, en karışık makinalardan, gemi yapımına, uçak yapımına, hassas âletlerin, elektronik cihazların yapımına kadar her alanda pırıl pırıl aydınlık kafalı Türk uzmanları vardır. Ekonomide, sosyal ilimlerde, her alanda son derecede iyi yetişmiş insanlara sahibiz.

Biz gençliğimize inanıyoruz. Bu gençliğin okuma ve öğrenme hürriyetinin militanlar tarafından zedelenmemesini istiyoruz.

Yüksek okullarımızda, orta dereceli okullarımızda huzurun ve güvenin sağlanması için Cumhuriyetçi Güven Partisi olarak ortaya çok açık, somut öneriler de koyduk. Bunların ancak bir kısmını uygulatmak mümkün olabilmıştır. Bunların takipçisi olacağız.

Fabrikalarda, okulda, sokakta, evde, her yerde güvenliğin sağlanması lâzımdır, güvenin sağlanması

lâzımdır. Bizim partimizin adında “Güven” kelimesi vardır. Biz can güvenliğinin, mal güvenliğinin, okuma hürriyetinin, çalışma hürriyetinin inançlı takipçisi ve savunucusu olmaya devam edeceğiz. Huzur hiç şüphesiz başarılı çalışmanın vazgeçilmez şartlarından biridir.

Fikir özgürlüğüne kesinlikle (evet) diyoruz. Fakat militanların yıkıcı şiddet hareketlerine, yasa dışı örgütlere kesinlikle (hayır) diyoruz. Yalnız yasa dışı örgütlere değil, yasalara göre kurulmuş olan örgütlerin yasa dışına taşan eylemlerine de kesinlikle (hayır) diyoruz.

Cumhuriyetçi Güven Partisi hiçbir zaman yıkıcılığı seçmemiştir. Daima yapıcı bir parti olmuştur, daima hizmet partisi olmuştur. Muhalefette olduğu zaman da, Hükûmetleri yıpratacağım diye, anarşi kışkırtmacılığına hiçbir zaman sapsmamıştır. Daima devleti, daima milletin huzurunu, daima kanun hâkimiyetini iktidarda da muhalefette de olsa, inançla savunmuştur.

Cumhuriyetçi Güven Partisi kurulduğundan bu yana 10 yıla yakın zaman geçti. Bu süre içinde Türkiye’de kurulan 8 hükûmetin 6’sında Cumhuriyetçi Güven Partisi şerefle hizmet yapmıştır. Sayısının azlığına rağmen, inancının büyüklüğüyle, temiz kadro-

suyla, sağlayan ve anayasaya uygun tutumuyla CGP bunalım çıkaran değil, bunalımları çözmeye çalışan, birleştirici, toplayıcı bir denge unsuru olmuştur. Vazife gördüğümüz altı hükümetin hiç birinde hiç bir zaman kendi partimiz hesabına menfaat sağlamak için partizanlığa sapmadık. Hiçbir zaman şiddetin koruyucusu olmadık, şiddetin yanında olmadık. Elimizden geldiğince, şartların elverdiği ölçüde, imkân ölçüsünde, daima her türlü kanunsuzluğın, her türlü yolsuzluğın karşısına dikildik.

Biz kalkınmanın şartlarından birinin de, huzur ve güven ortamı kadar önemli olan bir başka şartın da devlet idaresinde dürüştlük olduğuna, yolsuzluklarla mücadele olduğuna inanıyoruz. Cumhuriyetçi Güven Partisi siyasî hedefler için kimseye iftira etmez. Fakat Cumhuriyetçi Güven Partisi hiçbir yolsuzluğın da örtbas edilmesine rıza göstermemiştir, rıza göstermez, rıza göstermeyecektir. Cumhuriyetçi Güven Partisi, Türkiye'de huzurun ve güvenin hâkim olmasını istediğı kadar, devlet idaresinde dürüştlüğün hâkim olmasını da önemle, ısrarla isteyen partidir.

Biz, kalkınmanın, biraz evvel belirttiğiniz gibi millî bütünlük ve millî beraberlik ortamından da geçtiğine inanıyoruz. Kendi içinde dilim dilim bölünmemiş bir millet, siyasî ayrılıklarını düşmanlık haline

getirmemiş bir millet daha kolay kalkınır inancındayız.

Hepimiz bir elin parmakları gibiyiz. Bu parmaklar görünüşte ayrı ayrı olabilir, ama hepsinin çıktığı kol birdir.. Bütün parmakların çıktığı kol Türk Milletidir. Doğum yerlerimiz ayrı olabilir, mesleklerimiz ayrı olabilir, siyasî parti rozetlerimiz ayrı olabilir, rey verdiğimiz partiler ayrı olabilir, mezheplerimiz ayrı olabilir, fakat hepimiz aynı büyük milletin evlâtlarıyız, aynı koldan çıkan parmaklar gibi kardeşiz..

Parti rozetleri ayrıdır, ama ayyıldızlı bayrağımız birdir.

Doğum yerlerimiz ayrıdır, ama vatan birdir. Rey verdiğimiz siyasî partiler ayrı olabilir, milletimiz birdir diyen anlayışın sahibiyiz. Bu anlayış, Atatürk'ün millî beraberlik anlayışıdır.

Atatürk büyük bir milliyetçiydi. Toplayıcı, birleştirici, çağdaş anlamda milliyetçiydi. Her türlü bölücülükten uzak, her türlü ırkçılıktan uzak bir milliyetçiliktir bizim savunduğumuz milliyetçilik!.. Bölücülüğe, ırk, mezhep, sınıf kavgacılığına sapmadan milliyetçiyiz.

Sosyalist maceraya sapmadan, sosyal adaletçi ve sosyal güvenlikçiyiz.

Vurguna, soyguna, haksız kazanca karşı en ufak ölçüde müsamahalı olmadan karma ekonominin savunucusuyuz. Millî iktisadın gereklerine ve sosyal amaçlara uygun bir karma ekonomi düzeni içinde, hür teşebbüsün tam bir güven ve kararlılık duygusuyla çalışabilmesi Anayasamızın emridir. Kalkınmamızın da demokratik rejimin sıhhatli işleyişinin de gereği budur. Biz, Türkiye’de yaşayan bütün yurttaşlarımızı, doğum yerleri, meslekleri, siyasî inanışları ne olursa olsun, bu milletin öz sahibi, bu milletin öz evlâdı sayan, Atatürkçü millî beraberlik anlayışının sahibiyiz. Millî köklerimizden, bizi birbirimize bağlayan müşterek köklerimizden, millî ve manevî değerlerimizden, tarihimizden kopmadan medeniyetçiyiz.

Hürriyetçiyiz, fakat anarşi kışkırtıcılığına sapsapmadan hürriyetçiyiz. Anarşi kışkırtıcılığına sapsapmadan ve anarşi karşısında gevşeklik ve yılgınlık göstermeden hürriyetçiyiz!.. Bir cümlede özetlemek gerekirse; biz, Mustafa Kemal Atatürk’ün ışıklı yolunda yürümeyi vazife sayan ve bu yolun mutlaka, mutlaka zafere gideceğine inanan bir topluluğuz.

03 SA 8243 (12)

ULB Halle

3/1

000 161 691

Ayyıldız Matbaası A. Ş. Ankara — 1977

